

Joanna Leska-Ślęzak

Uniwersytet Gdański

Polityka socjalna Królestwa Niderlandów wobec imigrantów

Social policy of the Kingdom of Netherlands towards immigrants

Słowa kluczowe: Królestwo Niderlandów, pomoc socjalna, zasiłek socjalny, imigranci, zasiłek dla bezrobotnych, polityka mieszkaniowa, opieka medyczna

Keywords: the Kingdom of Netherlands, social assistance, social benefit, immigrants, unemployment benefit, housing policy, medical care

Streszczenie

Królestwo Niderlandów to państwo, które od wieków przyciągało imigrantów ze względu na otwartość, tolerancję; bez względu na pochodzenie etniczne i kulturowe, a słynęło z możliwości rozwoju i bogactwa. Model nordycki realizowany w polityce społecznej Królestwa Niderlandów w szczególności sposób zwraca uwagę na programy socjalne i obejmuje swoim zasięgiem główne rodzaje ryzyk socjalnych. Opieka państwa rozciąga się od chwili narodzin aż do śmierci. Bezpieczeństwo socjalne w Królestwie Niderlandów głównie świadczone jest w formie finansowej i odpowiednio redystrybuowane są środki na poszczególne zasiłki wprowadzane przez państwo dla imigrantów zamieszkujących na stałe w Holandii. Osłony socjalne w Holandii należą do najlepszych w Europie. Imigranci dostosowując się do wymagań instytucji państwa są zabezpieczeni socjalnie.

Abstract

The Kingdom of Netherlands is a country towards which various migrants headed due to its openness, tolerance and promise of prosperity and richness that it gave.

Nordic model fulfilled by the Holland's social policy focuses on social programmes and encompasses main types of social risks. Social care encompasses people from birth to death and is distributed in financial form. Financial resources are redistributed towards various immigrants settled in Holland. Social wealth care is one of the best in the whole world.

Królestwo Niderlandów to państwo, które od wieków przyciągało imigrantów ze względu na otwartość, tolerancję; bez względu na pochodzenie etniczne i kulturowe, a słynęło z możliwości rozwoju i bogactwa. Znajdowali tu schronienie uciekinierzy m.in. bracia polscy w XVII w., hugenoci z Francji, Żydzi z Europy Północnej i Wschodniej.

Na początku XX w. imigranci przybywali do pracy w kopalniach holenderskich. Byli to głównie np. Polacy, którzy w ramach umów imigrowali do kopalń.

Po II wojnie światowej na tereny Holandii przybywali przedstawiciele z byłych kolonii holenderskich, którzy rekrutowani byli do wykonywania określonej pracy. Również w tym okresie prawo do zamieszkania na terenie Holandii otrzymali Polacy, którzy przybyli z I Dywizją Pancerną gen. S. Maczka, czy brygadą spadochronową gen. S. Sosabowskiego. W latach 50. i 60. XX w. Holendrzy rekrutowali poza granicami imigrantów do wykonywania określonych prac w Holandii.

Dopiero kryzys naftowy w 1974 r. doprowadził do wstrzymania napływu zatrudniania pracowników z zewnątrz, ale rozpoczął się napływ imigrantów w celu łączenia rodzin. W latach 80. XX w. nastąpił znaczny wzrost migracji rodzinnych, a także emigracja polityczna (np. Polaków).

Królestwo Niderlandów zamieszkiwane jest przez 17,2 mln osób. Około 20% ludności kraju stanowią imigranci w pierwszym lub drugim pokoleniu. Wśród imigrantów 54% populacji stanowią przybysze z państw nieeuropejskich, a pozostała część to osoby, które przemieszczają się w ramach Unii Europejskiej (np. Belgowie, Niemcy, Polacy, Bułgarzy, Czesi), a także Amerykanie. Do grupy przybyszów tzw. niezachodnich zaliczyć można: Turków, Marokańczyków, Surinamczyków, Erytrejczyków i Syryjczyków. Status prawny mniejszości etnicznej w Holandii posiadają Turcy, Marokańczycy i Surinamczycy. Turcy są społecznością dobrze zorganizowaną, chętnie podejmują pracę. Natomiast Marokańczycy to grupa, która nie jest zainteresowana nauką, a także podejmowaniem pracy i przyjmowaniem wartości kulturowych społeczeństwa kraju pobytu. Cechą charakterystyczną tej grupy społecznej jest to, iż często pobierają oni zasiłki socjalne,

chorobowe, dla bezrobotnych, mieszkaniowe. Królestwo Niderlandów wprowadza szereg obostrzeń w polityce imigracyjnej. Organizacje trzeciego sektora organizują różnego rodzaju spotkania i kursy, które mają ułatwić nowo przybyłym adaptację i integrację w społeczeństwie holenderskim, m.in. organizują spotkania, na których prezentowane są filmy, np. z kobietą opalającą się toples. Holenderscy demografowie przewidują, że w 2050 r. liczba allochtonów w Królestwie Niderlandów będzie stanowiła 30% populacji kraju¹.

Polityka Królestwa Niderlandów wobec nowo przybyłych opierała się w latach 60. i 70. XX w. na podziale na dwie grup allochtonen (kolorowi imigranci) i *buitenlanders* (biali imigranci). Przybywali głównie z Maroka, Turcji, Grecji, Włoch i Portugalii. Założeniem polityki imigracyjnej było to, że przybyli oni tylko na czas określony na terytorium Holandii i dlatego władze nie podjęły działań w celu integracji imigrantów ze społecznością lokalną. Ułatwiono im np. naukę języka narodowego, podtrzymywano ich odrębność kulturową. Efektem tych działań było powstanie społeczeństwa, które funkcjonowało w zamkniętych gettach bez możliwości kontaktów między nowo przybyłymi a społecznością etniczną Holandii. Przemieszczanie się ludzi w przestrzeni geograficznej doprowadziło do zaistnienia różnorodności kulturowej, która doprowadziła do zaistnienia wielokulturowości – różnorodności kulturowej, a w efekcie doprowadziło do rozwinięcia polityki multikulturalizmu w poszczególnych państwach².

Od 1983 r. wprowadzono nowy model w polityce imigracyjnej Holandii – *ethnic minorities model*, który wprowadził nowe regulacje prawne dotyczące imigrantów, m.in. możliwość głosowania w wyborach lokalnych po pięciu latach pobytu, podejmowania zatrudnienia w administracji publicznej, a w Konstytucji Królestwa Niderlandów wprowadzono zapis o zakazie dyskryminacji³.

Pod koniec lat 90. XX w. wprowadzono *assimilation model*. Głównym celem była integracja imigrantów ze społeczeństwem holenderskim pod względem ekonomicznym i społecznym. Obowiązkiem wszystkich imigrantów było uczestniczenie w kurach języka niderlandzkiego, elementów historii kraju pobytu, a także przeprowadzono edukację z zakresu podstawowych norm i wartości obowiązujących w społeczeństwie holenderskim⁴.

¹ www.cbs.nl, www.government.nl, The Netherlands Government Information Service [dostęp: 25.08.2017].

² A. Esienberg, *Multikulturalizm, prawa mniejszości i prawa kobiet*, „Filozofuj!” 2016, nr 1, s. 24.

³ M. Korzewski, *O tolerancji w społeczeństwie i prawie holenderskim*, Kraków 2005, s. 217.

⁴ *Ibidem*, s. 226–227.

W 2004 r. Holandia wprowadziła model rezydualny do polityki imigracyjnej. Władze założyły, że imigracja do Królestwa Niderlandów może nastąpić po spełnieniu restrykcyjnych warunków, takich jak: nauka języka niderlandzkiego, znajomość wartości europejskich, a także przystosowanie się do potrzeb rynku pracy. Celem tego modelu było głównie ograniczenie napływu imigrantów z państw z obszaru o odmiennych wartościach kulturowych i społecznych. Zmiany były restrykcyjne, ponieważ Królestwo Niderlandów zastrzegło sobie prawo do deportacji imigrantów, którzy nie spełnią podjętych przez siebie zobowiązań. Państwo dopuszczało jedynie imigrację sezonową, która była tolerowana ze względu na korzyści rynku pracy.

Od 2010 r. w polityce holenderskiej obostrzenia, które stosowane były przed przybyciem imigrantów do Królestwa Niderlandów dotyczyły złożenia egzaminu ustnego z języka niderlandzkiego, a także z wiedzy o funkcjonowaniu społeczeństwa holenderskiego. Za niedopełnienie tego obowiązku grożą grzywny, wstrzymanie wypłat świadczeń socjalnych, odmowa wjazdu na terytorium Holandii, odmowa nadania obywatelstwa holenderskiego⁵. Obowiązkiem nauki języka niderlandzkiego objęci są również imigranci przebywający na terenie Królestwa Niderlandów, którzy nie uczęszczali do szkół na terenie Królestwa mniej niż osiem lat. Obowiązek ten dotyczył osób do 65. roku życia⁶.

Model nordycki realizowany w polityce społecznej Królestwa Niderlandów w szczególności zwraca uwagę na programy socjalne i obejmuje swoim zasięgiem główne rodzaje ryzyka socjalnego. Opieka państwa rozciąga się od chwili narodzin aż do śmierci. Według tego modelu obywatele posiadają prawo do świadczeń socjalnych z tytułu obywatelstwa lub zamieszkania na danym terytorium. Państwo w tym systemie odpowiedzialne jest za bezpieczeństwo jednostek. Dlatego imigranci w Królestwie Niderlandów otrzymywali pomoc socjalną od momentu określenia ich statusu na terytorium tego państwa, po opuszczeniu ośrodka dla azylantów i uchodźców. Imigranci przybywający do Królestwa Niderlandów z Unii Europejskiej także mogą korzystać ze świadczeń socjalnych. Problem wielkiego kryzysu imigracyjnego miał wpływ na zmiany w postrzeganiu imigrantów (w tym uchodźców przez władze i społeczeństwo holenderskie). Zwrócono uwagę na takie kwestie, jak obowiązek nauki języka niderlandzkiego, obowiązek podjęcia pracy (możliwość przekwalifikowania się lub podjęcia nauki

⁵ <http://www.riksoverheid.nl> [dostęp: 15.02.2016].

⁶ J. Leska-Ślęzak, *Imigranci w Holandii a kwestia adaptacyjna*, [w:] *Umiegdzynarodowienie polskiej polityki społecznej aspekty globalne i europejskie*, red. K. Głąbicka, M. Kubiak, Gdańsk 2013, s. 290.

w danym zawodzie). Społeczeństwo holenderskie wobec imigrantów jest nastawione negatywnie, ponieważ uważa, że jedynie korzystają ze świadczeń socjalnych, a nic nie wnoszą do budżetu państwa. Do dużych grup imigracyjnych zamieszkujących Królestwo Niderlandów należą: Marokańscy, Erytrejczycy, Surimańczycy, Turcy, a także obywatele Unii Europejskiej – Polacy, Niemcy, Hiszpanie, Portugalczycy, Włosi.

Problemem w Holandii staje się polityka adaptacyjna, integracyjna i asymilacyjna imigrantów głównie pochodzenia muzułmańskiego. Wiceminister Sprawiedliwości Niderlandów w maju 2015 r. poinformował społeczeństwo o znacznym wzroście liczby przedstawicieli z Syrii i Erytrei.

16 maja 2015 r. rząd wprowadził kolejne zmiany w prawie imigracyjnym. Za nieprzestrzeganie prawa i wartości społeczeństwa holenderskiego będą nakładane kary. Nie będzie rząd dofinansowywał muzułmańskich imigrantów. Nowe przepisy prawa zdelegalizują małżeństwa przymusowe, wprowadzają zakaz noszenia burek, cofnięcie pozwolenia pobytu dla imigrantów, którzy nie spełniają wymagań związanych z integracją⁷.

W 2016 r. został wprowadzony zakaz noszenia burek w miejscach publicznych. Imigranci, którzy przybywają do Holandii często nie wiedzą jakiej pomocy od państwa mogą oczekiwać. Wyzwaniem dla władz holenderskich jest polityka mieszkaniowa, czyli zapewnienie oferty mieszkaniowej dla osób o średnich dochodach, które nie mogą uzyskać wsparcia w formie wynajmu mieszkania w budownictwie społecznym, a także braku możliwości odpowiedniego dochodu do kupna mieszkania własnościowego. W wyniku decyzji podjętych przez rząd wprowadzono zmiany w kwestii zasad funkcjonowania organizacji budownictwa społecznego, m.in. maksymalny czynsz 648 euro, grupy potrzebujące to osoby, które zarabiają maksymalnie 33 tys. euro rocznie przy minimalnej płacy w Holandii ok. 17 tys. euro rocznie. W Holandii rośnie deficyt mieszkań, które w 2020 r. ma wynosić 300 tys. mieszkań (problem ten dotyczy głównie Amsterdamu, Hagi, Utrechtu)⁸.

W ramach polityki socjalnej w Holandii wprowadzono *huntrtoeslag* (dodatek na opłatę czynszu za zajmowane mieszkanie). Należy jednak spełnić kilka warunków, aby go otrzymać, m.in. mieszkasz sam czy z partnerem, cenzus wieku (ile masz lat), ile wynosi czynsz?, ile zarabiasz? I jaki posiadasz majątek? Dodatkowo żeby sprawdzić czy masz prawo do dodatku mieszkaniowego lub nie, urząd

⁷ J. Leska-Ślęzak, *Holandia*, „Biuletyn Instytutu Zachodniego” 2015, nr 199, seria specjalna – „Uchodźcy w Europie”. *Wyzwania uchodźcze w wybranych państwach Unii Europejskiej*, s. 3–4.

⁸ The State of housing in the EU in 2015; A Housing Europe Review, s. 72.

podatkowy przygotował specjalną stronę internetową. Jeżeli się okaże, że ma się prawo do tego dodatku to otrzymuje się informację o kwocie, jaka przysługuje. Cenzus wieku jest istotny, ponieważ osoby między 19. a 22. rokiem życia, aby otrzymać dodatek do czynszu muszą wynajmować mieszkanie za mniej niż 409,92 euro miesięcznie, ale nie więcej niż 231,87 euro. Natomiast osoby, które nie ukończyły jeszcze dziewiętnaście lat mają ograniczony dostęp do trzymywania tego dodatku, chyba że dodatkowo spełniają trzy warunki: mają dziecko, są w związku (małżeńskim, partnerskim lub po rozwodzie), rodzice oboje nie żyją. Kolejnym elementem wpływającym na otrzymanie dodatku to kryteria posiadania ponad 24 tys. euro majątku. Rząd uważa, że jeżeli imigrant posiada majątek to powinien z niego korzystać⁹.

Dodatek mieszkaniowy głównie przysługuje osobom, które zarabiają mało, czyli minimum socjalne około 1500 euro, a także wynajmuje mieszkanie od spółdzielni mieszkaniowej i płacą za czynsz niewiele mniej niż 710,68 euro. Osoby, które wynajmują mieszkanie na wolnym rynku i płacą czynsz w wysokości 800 czy 1000 euro nie mają prawa do dopłaty, chociaż oczekują na mieszkanie socjalne od spółdzielni. Istotne jest także to czy wynajmuje się całe mieszkanie, czy jeden pokój. Ważnym elementem opieki socjalnej jest otrzymywanie zasiłku rodzinnego (*kinderbejslag*) – forma pomocy finansowej dla dzieci. Prawo do zasiłku mają osoby, które mieszkają, a także pracują w Holandii, ale posiadają dzieci do 18. roku życia. Ważną kwestią, którą wprowadził rząd Holandii to prawo do legalnego pobytu rodziców i dzieci na terenie Holandii. Wysokość zarobków nie jest istotna, a kwota uzależniona jest od wieku dziecka, np. na dziecko w wieku 0–5 lat – 187,42 euro i kwota rośnie wraz z wiekiem dziecka¹⁰. W ramach pomocy socjalnej przyznawanej przez państwo funkcjonuje dodatek do opieki nad dzieckiem (*kinderopuanteslag*) w formie pieniężnej w momencie, gdy dziecko zaczyna uczęszczać do przedszkola lub szkoły podstawowej, która zarejestrowana jest na liście w danej gminie.

W celu otrzymania *kinderbejslag* należy spełnić następujące warunki:

- oboje rodzice muszą pracować legalnie w Holandii;
- dziecko nie może ukończyć szkoły podstawowej;
- adres zameldowania dziecka jest taki sam jak rodzica lub rodziców.

Należy spełnić następujące warunki i wysłać formularz do Urzędu Skarbowego. Czas oczekiwania na rozpatrzenie wniosku wynosi około dwóch miesięcy.

⁹ <http://mojaholandia.nl> [dostęp: 9.05.2017].

¹⁰ <http://ogłoszenia-praca.info/praca-w-holandii> [dostęp: 9.04.2017].

W Holandii objęte są również kobiety zasiłkiem z tytułu macierzyństwa. Dotyczy to kobiet zatrudnionych na umowę o pracę. Aby otrzymać ten zasiłek matka przedstawia pracodawcy zaświadczenie o tym, że jest w ciąży. W czasie urlopu macierzyńskiego, który trwa szesnaście tygodni z tego cztery tygodnie przed porodem udaje się już na obowiązkowy urlop, a pozostałe dwanaście tygodni wykorzystuje po urodzeniu dziecka. W tym czasie przysługuje 100% wynagrodzenia pracownika, jednak nie więcej niż 193 euro. Po okresie upływu należnego urlopu, jeżeli nadal kobieta nie jest zdolna do pracy z tytułu porodu, świadczenie nadal jest wypłacane. Istotną kwestią jest także to, że matka uprawniona jest do bezpłatnej opieki po porodzie z *Zarrezekeringgret* (Kasa Chorych).

Imigranci, którzy przybywają do Holandii rozpoczynając pracę otrzymują niskie wynagrodzenie. Mają również prawo do ubiegania się o *Zorgtoestag*, czyli dofinansowanie do ubezpieczenia przysługujące osobom, które wykupiły holenderskie ubezpieczenie, mają powyżej osiemnastu lat i ich dochody nie przekraczają 26 071 euro rocznie. O *Zorgtoestag* należy wystąpić do Urzędu Skarbowego. Średnia miesięczna kwota dofinansowania wynosi ok. 30 euro miesięcznie.

Opieka medyczna w Holandii jest jednym z należnych elementów zabezpieczenia społecznego. Realizacja tej opieki oparta jest na Kasach Chorych, które są instytucjami samorządowymi. Opieką medyczną objęci są pracownicy najemni, osoby prowadzące działalność gospodarczą. Ciekawym elementem jest to, że osoby te nie muszą mieszkać na terenie Holandii. Systemy opieki zapewniają lekarze rodzinni (wybór należy do pacjenta). Istnieją dwa rodzaje ubezpieczeń:

- ubezpieczenia zdrowotne,
- ogólne ubezpieczenia szczególnych kosztów medycznych.

Podstawowe ubezpieczenie *Holland Zorg* pokrywa koszty niezbędnej opieki zdrowotnej, takiej jak pobyt w szpitalu, pierwsza pomoc oraz wizyta u lekarza. Przy zawarciu ubezpieczenia podstawowego koszty leczenia czy leki są refundowane. Może się jednak tak zdarzyć, że będą imigranci zmuszeni do pokrywania części kosztów z własnej kieszeni. W Holandii ustawowo wprowadzono udział własny w wysokości 220 euro rocznie i dobrowolny udział własny w wysokości 500 euro rocznie¹¹. Obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne dotyczy imigrantów z państw Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a także innych krajów, z których pochodzą cudzoziemcy, a pracują w Holandii to zobowiązani są do zawarcia ubezpieczenia zdrowotnego w holenderskim zakładzie ubezpieczeniowym. Ważnym elementem opieki medycznej w Holandii jest wpro-

¹¹ J. Leska-Ślęzak, *Imigranci w Holandii a kwestia...*, s. 298.

wadzenie polis firm prywatnych, które w założeniu reformy systemu ochrony zdrowia mają kontrolować między sobą nie tylko cenę proponowanych pakietów, ale także zakresu proponowanych usług medycznych. Ubezpieczyciele stali się stymulatorem zwiększania efektywności i poprawy jakości opieki zdrowotnej. Ocenia się, że wprowadzony system opieki medycznej spowodował, że 98,59% społeczeństwa wykupiło pakiet podstawowej opieki ubezpieczenia zdrowotnego.

W ramach opieki państwa przysługuje obywatelom zasiłek chorobowy. Mogą z niego skorzystać osoby, które są zatrudnione i opłacają składki. Zasiłek wypłacany jest w wysokości 70% wynagrodzenia za pracę za czas choroby przez pracodawcę. Maksymalnie zasiłek można otrzymywać do dwóch lat, ale pracodawca wypłaca zasiłek do 104 tygodni choroby pracownika, a potem przysługuje świadczenie z urzędu WIA¹².

Świadczenia socjalne w Holandii obejmują również:

- rentę rodzinną, która jest wypłacana osobom, których partner życiowy zmarł, a wysokość zasiłku wynosi 70% wynagrodzenia minimalnego w powiązaniu z dochodem osoby pozostałej przy życiu;
- rentę pólserocą, która przysługuje wdowie lub wdowcowi pozostającemu przy życiu, który ma dziecko poniżej 18. roku życia, a kwota tego zasiłku to 20% wynagrodzenia minimalnego i nie zależy od dochodu i w maju do tego świadczenia wypłacany jest dodatek urlopowy¹³.

11 kwietnia 2014 r. premier Holandii Mark Rutte przedstawił *het social alekoord* (tzw. umowę społeczną), która odnosiła się w szczególności do zasiłku dla bezrobotnych (WW), umów śmieciowych *Felxwerk*, osłony socjalnej przy zwolnieniach z pracy, zarobków w służbie zdrowia i edukacji, deficytu budżetowego. Według podpisanej umowy między rządem, związkami zawodowymi i pracodawcami wynegocjowano nowe warunki otrzymywania zasiłku dla bezrobotnych, a także określono na jakich warunkach można zawierać umowy o pracę krótkoterminową. Zasiłek dla bezrobotnych będzie wypłacany przez okres 38 miesięcy (tak jak wcześniej), jednak będzie on finansowany przez 24 miesiące przez państwo, a ostatni rok zasiłku finansowany jest ze środków, które zgromadzą pracodawcy i pracownicy, a nie z państwowego budżetu. Według statystyk holenderskich na zasiłku dla bezrobotnych pozostaje przez trzy lata niewielu Holendrów, a $\frac{3}{4}$ Holendrów ma krótki staż pracy i prawo do zasiłku nie dłużej niż rok¹⁴.

¹² <http://euro-dane.com.pl/blog/holandia---system-opieki-socjalnej> [dostęp: 9.05.2017].

¹³ Ibidem, s. 2.

¹⁴ <http://www.niedziela.nl>, *Zmiany w zasiłkach zwolnieniach i umowach o pracę* [dostęp: 3.07.2014].

Od 2015 r. do katalogu wymogów, które powinny być spełnione, aby otrzymać zasiłek socjalny (*bijstandlootkering*) dodano kryterium posługiwania się językiem niderlandzkim. Imigranci będą zobowiązani do zdawania egzaminu ze znajomości języka niderlandzkiego. Natomiast imigranci, którzy nie posługują się językiem, aby otrzymać świadczenie muszą uczestniczyć w obowiązkowych kursach języka niderlandzkiego. Poza tym, aby starać się o zasiłek socjalny trzeba spełnić następujące warunki: być osobą pełnoletnią, mieszkać na stałe w Holandii, nie mieć prawa do ubiegania się o inne zasiłki, nie posiadać dochodów, które wystarczyłyby na przeżycie, majątku przekraczającego określoną kwotę, brać czynny udział w różnych akcjach i działaniach dotyczących promocji zatrudnienia organizowanych przez swoją gminę. Kwota majątku ubiegającego się o zasiłek socjalny rodzica samotnie wychowującego dziecko nie może przekroczyć 11 590 euro, a single 5795 euro. Imigranci, którzy nie posługują się językiem niderlandzkim nie mogą podjąć odpowiedniej pracy, nie są konkurencyjni na rynku pracy. Osoby, które nie podejmują nauki języka niderlandzkiego otrzymują obniżony zasiłek socjalny o 20%, a po pół roku o 40%, a jeżeli po upływie roku nie rozpoczną nauki, to świadczenie zostanie im całkowicie odebrane¹⁵.

Politycy holenderscy często straszą społeczeństwo imigracją zarobkową w Holandii, ponieważ uważają iż przebywają oni na krótki czas, uchylają się od płacenia podatków, a często pracują za niskie wynagrodzenie. Szef agencji pracy Frank van Goal z CEO OTTO Work Force uważa, że sytuacja jest zupełnie inna. 90% imigrantów opłaca składki i podatki, a 80% Polaków pracujących w Holandii prowadzi własną działalność albo posiada zatrudnienie. Imigranci ekonomiczni w niewielkim stopniu korzystają ze świadczeń socjalnych. W ten sposób każdy migrant zarobkowy dostarcza skarbowi państwa średnio 1800 euro rocznie, co oznacza, że w 2017 r. kwota wyniesie co najmniej 400 mln euro. Dla przykładu, w – Królestwie Niderlandów 1,6 tys. Polaków pobiera świadczenia socjalne, natomiast Holendrów 400 tys., co stanowi 3% całego narodu¹⁶.

Podsumowując należy stwierdzić, że:

1. Królestwo Niderlandów gwarantuje obywatelom i imigrantom posiadającym stały meldunek w kraju tulipanów bezpieczeństwo socjalne;
2. Królestwo Niderlandów od wieków było otwarte na nowo przybyłych;

¹⁵ J. Leska-Ślęzak, *Bezpieczeństwo socjalne w Holandii*, [w:] *Polityka społeczna dla bezpiecznego rozwoju*, red. M. Leszczyński, M. Kubiak, Gdańsk 2015, s. 240.

¹⁶ www.OTTOWorkForce.htm, Imigranci zarobkowi mają wielkie znaczenie dla holenderskiej gospodarki [dostęp: 25.08.2017].

3. polityka imigracyjna Królestwa Niderlandów uległa przemianom od modelu wielokulturowego do modelu integracyjnego;
4. niderlandzki system socjalny określa szczegółowo jaką pomoc mogą otrzymać imigranci przybywający do tego kraju, a także jakie warunki należy spełnić, aby tę pomoc otrzymać;
5. Królestwo Niderlandów w nowych regulacjach wprowadza przymus integracji i adaptacji w społeczeństwie;
6. warunki stawiane przez państwo to umiejętność posługiwania się językiem niderlandzkim, podjęcie pracy, a pomoc socjalna będzie dodatkiem do lepszego życia w Królestwie Niderlandów.

Bibliografia

- <http://euro-dane.com.pl/blog/holandia---system-opieki-socjalnej>.
- <http://www.niedziela.nl>, *Zmiany w zasiłkach zwolnieniach i umowach o pracę*.
- Korzewski M., *O tolerancji w społeczeństwie i prawie holenderskim*, Kraków 2005.
- Leska-Ślęzak J., *Bezpieczeństwo socjalne w Holandii*, [w:] *Polityka społeczna dla bezpiecznego rozwoju*, red. M. Leszczyński, M. Kubiak, Gdańsk 2015.
- Leska-Ślęzak J., *Holandia*, „Biuletyn Instytutu Zachodniego” 2015, nr 199, seria specjalna – „Uchodźcy w Europie”. *Wyzwania uchodźcze w wybranych państwach Unii Europejskiej*.
- Leska-Ślęzak J., *Imigranci w Holandii a kwestia adaptacyjna*, [w:] *Umiejętności i wyzwania polskiej polityki społecznej aspekty globalne, europejskie*, red. K. Głębińska, M. Kubiak, Gdańsk 2013.
- The State of housing in the EU in 2015; A Housing Europe Review.
- www.cbs.nl, www.government.nl, The Netherlands Government Information Service z dn. 25.08.2017 r.
- www.OTTOWorkForce.htm, Imigranci zarobkowi mają wielkie znaczenie dla holenderskiej gospodarki z dn. 25.08.2017 r.
- Esienberg A., *Multikulturalizm, prawa mniejszości i prawa kobiet*, „Filozofuj!” 2016, nr 1, s. 24.
- <http://www.riksoverheid.nl>.
- <http://ogloszenia-praca.info/praca-w-holandii>.
- <http://mojaholandia.nl>.